

112. 13691/16.06.2015

Emlékeztető

Román nyelv oktatása kerekasztal megbeszélés

Helyszín: Hargita Megye Tanács, elnöki iroda

Időpont: 2015.05.07 (csütörtök), 10.00-12.45

Jelenlévők: Borboly Csaba Hargita Megye Tanácsának elnöke, Ferencz S. Alpár, Burus Siklódi Botond megyei tanácsos urak, Görbe Péter fő tanfelügyelő, Dr. Tódor Erika Mária egyetemi docens, Simó Ildikó iskolaigazgató, Holló Edit iskolaigazgató, Bálint Mihály iskolaigazgató, Páll Emese román tanárnő, Hargita Megye Tanácsa részéről: Zonda Erika vezérigazgató, Csíki Anna (Programok és alárendelt intézmények részleg), Dobos Erika (Elemző Csoport), Bálint-Miklóssy Enikő (Elnöki kabinet), Kovács Emese (Elnöki kabinet), Benedek-Széky Sándor (Sajtó részleg)

Felvezető:

Ferencz S. Alpár: Nagy szeretettel köszöntök mindenkit, elmúlt hetekben aktuális témáról beszéltünk az oktatás tematikájában, most pedig a kisebbségi nyelvoktatás problémáit, hiányosságait szeretnénk közelebbről megvizsgálni. Nem csak megyei tanácsosként, oktatási bizottság tagként vagyok jelen, hanem iskolai igazgató minőségemben is.

-Az új tanügyi törvény bevezetése által esély adódott rá, hogy specifikus módszertannal, tankönyvekkel, tételekkel, értékelési rendszerrel dolgozhassunk. Annak ellenére hogy a törvény megjelent, kevés az előrelépés és egyre több a kezdeményezés, szakdolgozat, törekvés a kisebbségi oktatás bevezetésére, a változásra.

Nagyon fontos probléma, hogy a gyerekek nem tanulják meg a román nyelvet, stressz-, és kudarcélményt jelent diáknak, osztályfőnököknek, szülőknek egyaránt. A fiatalok szenvedések közepette igazából az egyetemen tanulják meg a román nyelvet.

A mód ahogyan megélik az iskolákban a román nyelv tanulást, tovább kíséri őket hozzáállásukban egy életen át. Pl. szórványban is. Ha a nyelvet nem tudják, nem tudnak boldogulni.

Hiszek abban, hogy tanintézmények szintjén meglehetően csinálni, mentalitásváltás szükséges. Sok múlik a tanórákon, az osztályteremben oktató pedagógusokon-tanfelügyelőségen, szaktanfelügyelőkön.

3. osztályos lányom számára is gondot okoz a megértés román nyelvű szöveg olvasásakor
(felolvas tankönyvből)

Célunk az, hogy a magyar gyerekek megtanulják a román nyelvet. Jelen oktatási rendszer csak szigetekként, részben segít megtanulni a román nyelvet. Mentalitásváltásra van szükség. Nem a reformra kell várnunk, mi is tudunk reformot teremteni, a közösségeinkben. Próbáljuk azt tanítani, ami szükséges számukra.

Dobos Erika: Kérdőív feldolgozása

Készítettünk egy online felmérést, melynek segítségével megkérdeztük a pedagógusokat, szülőket és diákokat milyen problémákat látnak a román nyelv oktatásában.

Adatok felvázolása (csatolmányban, jelentésben kiküldjük)

A lényeg, hogy: részletesebben meg kellene tanítsák az iskolában a nap mint nap használható, kézzelfogható, hétköznapi román nyelvet, nem anyanyelvként kellene tanítani a román nyelvet.

Konkrét véleményeket emelt ki a diákok kérdőívben leírt válaszaiból.

Dr. Tódor Erika- A román nyelv oktatásával kapcsolatos korábbi kutatások, tapasztalatok

Sokat beszélünk erről, néha úgy érzem haladunk, változtatunk, máskor azt, hogy egyhelyben toporgunk. 2000-től foglalkozok a témával, kezdő pályakezdőként és egyetemi oktatóként is fontosnak tartottam a kisebbségi oktatás kérdését, így doktori dolgozatomat e témakörben írtam. Két vonalon történt változás:

I. Elméleti vonal:

- főbb fogalmakat, szakszavakat tartalmaz. Rájöttem nincsenek szakszavak a többnyelvű gyerekek nyelvi problémáira. A fogalomhasználat fontos a stigmák kikerülése szempontjából is, szemlélet: román mint nem anyanyelv (not native language)- semleges kifejezés, de benne van, hogy másképp kell oktatni,
- nincs román tanárképzés-a román oktatásban nincs olyan képzés ahol szó esne a kisebbségi oktatásról, hogyan kellene nem román anyanyelvű diákoknak oktatni a románt
- Román tanárok- nem csak nyelvtudást adnak át, hanem nyelvi viselkedést is.
- A jelenségeket fontos leírni, ismertté tenni, szaknyelv szükséges.
- 2008-2010- 3 drb, kétnyelvű konferencia a Kisebbségkutató Intézettel- fontos, hogy értekezzenek a szakemberek, közösen gondolkozzanak.
- Hargita megyében más típusú kétnyelvi struktúra van, a modellek rögzítve kell legyenek

- Fontosak a szakmai viták, diskurzusok, felmérések, hogy meglássuk mire van szüksége a közösségnek.

II. Gyakorlati vonal:

1. Tanterv javaslatok

- Próbáltunk tanterv javaslatokat megfogalmazni (2006, 2012-ben) - irányítottam tantervet író csapatnak a munkáját, a tanterv elkészült, letettük, most várunk, negatív tapasztalatként életem meg, nem volt visszajelzés remélem, hogy a tantervjavaslat meghallgatásra talál.
- Fontosnak tartom, hogy helyileg tegyünk ezen problémák megoldása érdekében:

2. Helyi megoldások lehetnek:

- Érettségi felkészítők** (Sapientia): évi 200 fiatal, év folyamán hétvégén tartják, nyáron több hetes, intenzív felkészítő- meghívott tanárokkal délelőtt és kiscsoportos, gyakorlati foglalkozásokkal délután. Online felületen –feltöltik az anyagokat.
- Nyelvi táborok szervezése**- Hatékony lenne olyan nyelvtáborokat szervezni ahol a diákok megélik a nyelvtanulást (játékosan), eszközökre van szükség.
- Nyelvcseré közösség**- online felületen-egymással beszélgetnek, beszélgetőpartnereket keresnek, diákok tanítják egymást mindennapokban felhasználható nyelvtudásra.
- Interaktív nyelvi játékok fejlesztése**- telefon, számítógép- román nyelvből is lehetne letölthető applikáció formájában - pályázat útján – követni hányszor nézték meg.
- Oktatófilmek elkészítése, mutimédiás anyagok feltöltése** -tanár felhasználhatja, diák újrhallgatja.
- Túlélő csomagok/segédeszközök készítése- kommunikáció centrikusak- B1 (1-4) C1 (5-8)- szintekre tagolva- európai referenciakerettel összhangban.
- Tematikus segédeszközök (pl. állásinterjúra struktúrák, nyelvi korpuszok felnőtteknek)
- Tankönyvek összeállítása-gondolkodásmód-tankönyvírást is meg kell tanulni
- Tanárok képzése és továbbképzése – bevezetni a nem anyanyelvi tanítás módszertanát
- Tanárok számára segédeszközök** – legyenek olyan segédeszközök ahonnan inspirálódnak pl. feladatlapok, didaktikai játékok
- Oktatási törvény és a mérés**: nem nagyon egyértelmű a törvény 46-os paragrafusa, nem pontosítja milyen vizsgára érti a kisebbségi vonatkozást, egyetlen módszertanban sem esik szó arról hogyan valósulna meg az eredmények mérése a nem anyanyelvű diákok esetében. Sajátos tételre lenne szükség, ezt viszont nem minden szülő szeretné mert akkor differenciáltan kezelik a gyermekeket.
- Kettős szintű érettségi bevezetése**-kellene javasolni- fontos a választási lehetőség

Diákok körében felkellene mérni: Milyen típusú érettségit választaná? Ki szeretne differenciált érettségit?

m. Együttműködés szaktanfelügyelőkkel:

Olyan szaktanfelügyelők legyenek akikkel lehet párbeszédet folytatni, reális oldalát látják a problémának, a Tanfelügyelő legyen ismerője a problémának. Holisztikus megközelítés: tegyük rendben az anyanyelvi oktatást, erre épüljön a nem anyanyelvi oktatás, majd erre az idegen nyelv oktatás.

Görbe Péter:

-Fontosnak tartja a partnerséget a párbeszédet. Hibás a rendszer.

-Szakmai megbeszélést kell összehívni!

Ferencz S. Alpár:

-Javasolom, ne kerüljünk ki az iskolákból, a közoktatási rendszer belefárad a megoldáskeresésbe, ha kikerülünk a közoktatási rendszerből nem számíthatunk megoldásra. Én a legrövidebb úton történő változást szeretném elérni.

-pl. Módszertani körök: minden pedagógust meg kell tanítani szelektálni, a tanárok válogassák ki a vizsgaanyagot, azt tanítsák meg aztán foglalkozzanak a kommunikációs kompetencia fejlesztésével.

Burus Siklódi Botond:

A fogalmat tisztázni kell. Nem alternatív tanterv vagy tankönyv kell készüdjön, hanem magyar anyanyelvű iskolák, diákok számára speciális tanterv, amit a törvény elő is ír.

2012-ben elkészült 1-4 osztályra vonatkoztatva, idén reméljük az 5. és 9. osztálynak is elkészül. Érvényesítsük a törvény betartását.

-A Neveléstudományi Intézet magyar oldalát hozzuk létre, Székelyföldön legyen fiókja.

Dr. Tódor Erika: A magyar tannyelvű iskolákban úgy alakítsuk ki a tantervet, hogy megerősítsük a magyar nyelv fontosságát, először minőségi magyar nyelvű oktatásról kellene beszélni, utána minőségi román nyelv oktatásról. Nyelveken átívelő rendszer kell, holisztikus megközelítés – olyan intézet kellene koordinálja, ami jelen pillanatban nem létezik- BSB

Helyi igényekre kellene helyezni a hangsúlyt.

Páll Emese: kompetencia központú oktatás

Nagyon fontos az interdiszciplinaritás, én a diák szemszögéből nézem a dolgokat.

Ha olyan tananyag rész jön akkor az óra első 5 -10 percében magyarul ismerteti a fogalmat, játékosan.

Pl. a határozószót hamarabb megtanulják 6.-ban mint magyarból- *Román nyelvű kompetencia fejlesztése általános iskolásoknak-a dolgozat bemutatása*

-Szeretném látni azt a csillogást a szemükben tanórákon, mint szüneten, gyakorlati foglalkozásokon.

-A tanügyi tervezetek kiemelik a kommunikációs kompetenciák fejlesztését, hasznos kommunikációs magatartások kialakítását.

-A román anyanyelvűek biológia, matek órákon is fejlődnek nyelviükben, míg a székelyföldiek csak a román órákon tanultakat hasznosítják.

-A diákok szeretnék megtanulni a román nyelvet, de olyan képességüket meghaladó nehézségekkel találkoznak, amik meghaladják képességeiket. Ezután jön az érdektelenség.

-Kísérleti módszerek szükségesek- comunicare în situații concrete

-A diákok fogalmazást kellene tudjanak írni 5. osztályra de nem tudnak.

-5-6 osztály-prioritás a nyelvi kompetenciák fejlesztése

-7-8 osztály- nincs lehetőség, mivel már grammatikai, kognitív tudást kérnek

- -Pl. Körben dolgoznak-újságból vágta ki képeket- kikellett találják mi van a hátukon

-Fabulákat olvastak el előzetesen- csoportverseny

-Felmértem mit tudnak év elején és év végén

-Szövegértő, kreativitás, értelmező feladatok

-Megnőtt az arány év végére, 94% -a a gyerekeknek szeretne több kommunikációs órát.

Bálint Mihály: tagja volt az országos felmérő munkacsoportnak, elszigetelt magyar nyelvű zónákban,

-Sztereotípiák: Nem azért beszélnek a tanárok magyarul órán, mert nem akarják megtanítani a magyar gyermekeknek a románul, hanem mert szeretnék megértetni.

-Specifikus tanterv- Specifikus oktatás- specifikus mérés szükséges.

-Motivációt kell teremteni a gyermekben, meg kell velük értetni miért jó nekik ha románul nyelvet tanulnak.

-Minden leckéhez meg kell teremteni a megfelelő légkört.

-Van aki a direkt módszert érvényesíti: csak románul beszél, a diákok csak románul kommunikálnak vele. -Mások szerint néha szükség van rá hogy elmagyarázzuk a fogalmakat anyanyelvükön is.

Simó Ildikó:

-Amikor a jövő nemzedékéről van szó a legtöbb helyen, kezdeményezéssel kell segíteni a probléma megoldását.

-Nem igaz, hogy nem teszünk, de törvényes háttér is kell. Figyelemben kell venni mit fogad el a többség. Anyanyelvi oktatás megszelőztetése. A román nyelv oktatását össze kell hangolni a magyar nyelvvel, hogy a román nyelv oktatásában ne legyen hamarabb a mondatok oktatása mint a magyarban. A tananyagok omódosítása szükséges.

Meg kell adni a lehetőséget az emelt szintű érettségire.

Fontos, hogy a pedagógusok alapképzése rendbe legyen – felnőttképzés, átképzés-továbbképzés szükséges.

Holló Edit:

Az 5-8-ig a gyerekek végig kínlódják- az az érzésem arról szól, hogy teljesíteni kell a vizsgán

-Aki megfordul román közegben, megtudja értetni, el tudja adni magát.

Falusi iskolákban másik gond, hogy a szülők se beszélnek románul- a gyerek azt látja a szülő is jól megvan a nyelvtudás nélkül.

-A legnagyobb gond az, ha külső szemlélőként, kollégaként látod a román szakos kolléga/nő szakmailag hülyeséget tanít.

-HMT Ifjúsági pályázatok –nagyon jó dolognak tartom.

Zonda Erika:

-Jó esetben egyetem végére kezdik igazán megtanulni a nyelvet.

-A 8.-os gyerekek a nyelvtant kívülről tudják, a fogalmazásokat úgy ahogy megírják, de nem beszélnek románul.

-Módszertani napokon, pedagógus fórumokon - legyen téma a kisebbségek román nyelvoktatása.

-Didaktikai eszközökre, felkészítőkre, tematikus táborok, cseretáborokra lehet pályázni a Megyei Tanácshoz.

Bálint Miklóssy Enikő: Fontos az alapozás 5-8-ban. Ha olyan a tanár a diák a későbbiekben is elboldogul.

-A 4.-6. osztályos szintefelmérő tesztek- a diákok megijednek a három nyelvtől.

Zonda Erika:

Mire van igény, mik a problémák, mire van szükség?

Oktatási törvény: specifikus tanterv és mérés

Tanterv változtatás előtt legalább az alternatív módszereken kellene javítani.

-Pályázni – hálózatban gondolkodni - Két intézmény – Kisebbségkutató intézet –

Centru pentru resurse de diversitate etnoculturală

Két darab jelentést kell készítsünk:

1. A románság meggyőzése a problémáról – kommunikáció

2. Az eredetileg elképzelt jelentés

1. Jelentes – kutatás, nyílt kérdések, bejött levelek – konzultaljuk önökkel –

2. Máról készült emlékeztető

3. Több esetben megemlítődött a törvénykezési probléma- ezek összeírása, eljuttatása az illetékes minisztérium fele

4. Következő találkozó – kinek? Szűk körben

Témakör	Hozzászólások , ötletek , javaslatok	Feladatok	Felelős	Határidő
A román nyelvoktatás problematikája	Módszertani körök: minden pedagógust meg kell tanítani szelektálni, a tanárok válogassák ki a vizsganyagot, azt tanítsák meg aztán foglalkozzanak a kommunikációs kompetencia fejlesztésével.	Módszertani napokon, pedagógus fórumokon - legyen téma a kisebbségek román nyelvoktatása. Írjunk levelet a tanfelügyelőségnek és a CJRAE-nek, hogy tematizálják módszertani napokon, pedagógus fórumokon a kommunikációs kompetencia fejlesztésének a szükségességét a kisebbségek román nyelvoktatására vonatkozóan.	Tanfelügyelőség, CJRAE Zonda Erika Csíki Anna	folyamatosan 2015.június 20.
A román nyelvoktatás problematikája	Online felmérés a román nyelv oktatásának problémáira vonatkozóan a pedagógusok, szülők és diákok körében	Jelentés készítése a felmérés, kutatás során beérkezett válaszok alapján	Dobos Erika	2015. május 30.
A román nyelvoktatás problematikája	A román nyelv oktatásának problematikájáról ismerten a románságot is.	Jelentés készítése a román nyelv mint nem anyanyelv oktatásának problematikájáról ismertetni a román közélet szereplőit is.	Dobos Erika	2015. június
A román nyelvoktatás problematikája	Több esetben elhangzott, hogy módosítani/kiegészíteni kellene az oktatási törvény kisebbségi nyelvoktatására vonatkozó részét valamint a törvénykezést a specifikus módszertanra vonatkozóan.	Írjuk össze a törvénymódosító-kiegészítő javaslatainkat. A jelenlevőknek rövid emlékeztető küldése, hogy a már megfogalmazott törvmódosítókat küldjük be, tudjuk összegezni és eljuttatni az ill. Minisztériumhoz Az összeírt javaslatokat küldjük el az illetékes minisztérium felé.	A jelenlevő szakemberek, pedagógusok. Zonda Erika Csíki Anna	2015. június 30. 2015. július 20.
A román nyelvoktatás problematikája	A román nyelv mint nem anyanyelv oktatására vonatkozóan - más tantervek, más tankönyvek, és	Írjunk levelet a Neveléstudományi Intézetnek a román nyelv	Zonda Erika Csíki Anna	2015. július 15.

ja	ennek folytán más vizsgáztatási rendszer bevezetése szükséges az oktatás valamennyi szintjén.	mint nem anyanyelv oktatásának szükségességének bevezetésére vonatkozóan. A Székelyföldi Neveléstudományi Intézet létrehozása – mivel itt vannak a gyerekek – a folyamat elindítása	Zonda Erika	2015. július 15.
----	---	--	-------------	------------------

Csíkszereda, 2015. május 8.

Lejegyezte,
Csíki Anna
tanácsos

Jóváhagyva,
Zonda Erika
vezéregazgató

